

Ga grondig tewerk bij structurele hervorming veiligheid en justitie

-- (tijd) - De niet-aflatende stroom van incidenten en problemen op Justitie maken het wel aangewezen dat er dringend een uitgebreide parlementaire rondetafel komt. Los van de bestaande structuren wordt een plan uitgewerkt om ons huidige vermolmde justitiële en penitentiaire apparaat met zijn verwaarloosde infrastructuur, verouderde regels en extreem lange termijnen zo snel mogelijk om te vormen tot een performant geheel dat de straffeloosheid uitbant. Op basis daarvan dienen de huidige en de volgende regeringen eindelijk eens structureel in te grijpen in Justitie.

Het is een politieke wet van Meden en Perzen dat crisissen uitstekende gelegenheden zijn om structurele problemen aan te pakken. Op zich is daar niets mis mee. De Dutroux-affaire zorgde er bijvoorbeeld voor dat de twee rivaliserende politiediensten die ons land rijk was, werden samengevoegd tot één beter werkende federale politie.

In de afgelopen maanden werd naar aanleiding van een reeks schokkende gebeurtenissen ook weer een aantal maatregelen op het vlak van justitie en veiligheid genomen en vooral veel nieuwe voorstellen gelanceerd.

Discussie

De moord op Joe Van Holsbeeck deed de discussie over het jeugdsanctierecht opnieuw in alle hevigheid opvlammen. Naar aanleiding van de racistisch geïnspireerde schietpartij in Antwerpen werd een nieuwe wapenwet in sneltreinvaart door het parlement gejaagd. Na de moorden op Stacy en Nathalie in Luik werden voorstellen gedaan om de wet-Lejeune te verstrengen of af te schaffen, omdat de hoofdverdachte, Abdellah Ait-Oud, zonder die wet nog achter slot en grendel had gezeten.

Na de ontsnapping van 28 gevangenen in Dendermonde en twee in Verviers deed minister van Justitie Laurette Onkelinx (PS) een reeks voorstellen om de werking van onze gevangenis te verbeteren en stelde een MR-senator voor ontsnappen uit een gevangenis strafbaar te maken. Minister Renaat Landuyt (sp.a) deed daar nog een schepje bovenop en stelde onder meer voor het gerechtelijk apparaat beter te doen werken door van de minister van Justitie een soort super-procureur-generaal te maken. Na de voetbaluitstap van Mariusz O., medeverdachte in de moord op Joe Van Holsbeeck, ten slotte, werden maatregelen aangekondigd die strenger moeten toezien op de uitstappen van jeugdige delinquenten.

Sommige van die maatregelen en voorstellen zijn lovenswaardig. Ook wij willen verandering. Wij pleiten al lang voor een echt jeugdsanctierecht, voor een aanpassing van de wet-Lejeune zodat een gevangene pas kan vrijkomen nadat hij twee derde van zijn straf heeft uitgezeten in plaats van een derde, en voor het strafbaar stellen van het ontsnappen uit de gevangenis. Alleen op die manier kan de straffeloosheid worden tegengegaan.

ondoordacht

Het stoort ons echter dat de bovenstaande maatregelen in zo'n kort tijdsbestek en onder zo'n hevige druk van de media worden genomen dat zij vaak ondoordacht, te weinig ingepast in een groter geheel en politiek ongeloofwaardig zijn.

Eerst en vooral is er over de toepassing van een aantal maatregelen onvoldoende nagedacht. De nieuwe Wapenwet bijvoorbeeld heeft wel nobele doelstellingen, maar hangt met haken en ogen aaneen en is in de praktijk nauwelijks uitvoerbaar. Ook de voorstellen van minister Onkelinx om in de gevangenis van Dendermonde nu al alle sloten te vervangen op de bestaande deuren, maar tegelijk een proefproject (!) te starten om op termijn overal in de gevangenis stalen deuren te laten installeren met uiteraard nieuwe sloten, getuigt niet echt van een langetermijnvisie.

Een dergelijke 'dagjespolitiek' leidt natuurlijk vaak tot een veel te specifieke aanpak van de problemen. Zo wordt nu bijvoorbeeld wel iets gedaan aan de gevangenis van Dendermonde, maar de vraag is of de toestand zoveel beter is in de gevangenis van pakweg Vorst of Nijvel. In het jeugdsanctierecht wordt een verzoek van het parket om een uitstapje niet te laten doorgaan (terecht) opschortend, maar de vraag is of heel deze wetgeving niet fundamenteel moet worden herbekeken.

ongeloofwaardig

Ten slotte is het zeer de vraag of de beloften die onder mediadruk naar aanleiding van een incident worden gedaan politiek ook geloofwaardig zijn. Tekenend daarvoor zijn de uitspraken van minister van Jeugd van de Franse Gemeenschap, Catherine Fonck (cdH). Eerst spreekt ze stoere taal over het jeugdsanctierecht, maar enkele uren later zwakt ze haar woorden alweer af. De vraag is dan ook in hoeverre zij zelf gelooft in haar voorstellen en in hoeverre ze die ook effectief ten uitvoer zal brengen.

Hetzelfde geldt a fortiori voor minister Onkelinx, die duidelijk meer bekommerd is om het lot van veroordeelde misdadigers dan om het lot van de slachtoffers. Hoe kunnen we er in vredesnaam op vertrouwen dat een minister die de ontsnapping van Kapllan Murat - met de daaruit voortvloeiende halsbrekende achtervolging - op de Vlaamse televisie vergoelijkt, zal zorgen voor een betere bewaking van de Belgische gevangenen?

Het omzetten van crisissen in positief beleid is één ding. Dat ook op een doordachte, geloofwaardige manier doen een ander. Wij roepen onze bewindvoerders dan ook op zich in de toekomst zelfs onder hevige druk van de media niet meer te laten verleiden op elk incident binnen enkele dagen met nieuwe punctuele beleidsmaatregelen te reageren. De burgers begrijpen heus wel dat om te komen tot goed beleid er af en toe wat tijd, denkwerk en overzicht nodig is.

De scheiding der machten mag bij dit alles niet langer een alibi zijn om afzijdig te blijven. Zij is immers heilig als het gaat om de inhoud van de dagdagelijkse vonnissen, niet als het gaat om het structureel verbeteren van de werking van het gerecht.

-- De auteurs zijn respectievelijk voorzitter en politiek secretaris van Jong VLD Nationaal.

07:00 - 06/09/2006

Copyright © De TIJD